

It's a long walk to freedom

Zelfs voor wie de Belgische muziekcène maar vanuit de verte volgt, klinkt de naam Dirk Brossé vertrouwd. Als componist van musicals als *Kuifje en de Zonnetempel* en *14-18*, en als regelmatige dirigent van onder meer het Nationaal Orkest van België en The Chamber Orchestra of Philadelphia behoort hij tot die muzikanten die het predicaat ‘Belgisch’ tot keurmerk maken. Samen met het Festival van Vlaanderen – Mechelen, strikte het TENSU Network hem voor een compositieopdracht.

Dirk Brossé, als componist en dirigent bent u vertrouwd met alle mogelijke bezettingen, muzikale genres en vormen. Toch is het aandeel koormuziek in uw werkenlijst relatief beperkt in vergelijking met bijvoorbeeld orkestmuziek. Wat is uw band met koormuziek?

Ik heb inderdaad meer instrumentale muziek geschreven, en dat heeft vooral te maken met mijn achtergrond als trompettist en contrabassist. Ik heb ooit wel in een koor gezongen, maar de orkestwereld is een biotoop die ik van nature beter ken. Natuurlijk

ben ik wel erg geïnteresseerd in vocale muziek, kijk maar naar de musicals die ik heb gecomponeerd.

Veel hangt af van de omgeving waarin je zit. Ik componeer vaak louter voor mezelf, maar ik ga voornamelijk in op opdrachten: uit de film- en musicalwereld maar ook uit de klassieke wereld. Ik was eerst een beetje verrast toen ik deze opdracht kreeg omdat er in dit land andere componisten zijn die inderdaad veel meer met koormuziek bezig zijn. Maar ik vind het altijd leuk wanneer men componisten niet te veel in een bepaalde hoek duwt. Ik ben blij om eens over het muurtje te kunnen kijken, en ik moet zeggen dat ik de smaak wel te pakken heb!

Waarvan hangt het af of u een opdracht aanvaardt of niet?

Er zijn opdrachten die ik weiger omdat ik denk dat ze beter zijn voor iemand anders. Deze opdracht heb ik geaccepteerd omdat ik de artistieke vrijheid kreeg om zelf in te vullen waarover dit werk zou gaan. Ik wou al lang een werk schrijven over slavernij, en deze opdracht

gaf mij daarvoor de kans. In de toekomst wil ik van dit werk, het 'Ebony Oratorio', een echt multimediaal totaalspektakel maken, waarbij de muziek één onderdeel is en waarin ik ook via dans, regie en video het verhaal kan vertellen van wat de grootste volksverhuizing uit de geschiedenis is geweest. Ook in dit oratorium komt een stukje theater te pas, maar ik heb het tot een minimum herleid omdat de gezamenlijke repetitietijd beperkt is. Maar ik ga er zeker mee door, en ik ben blij dat het Festival op deze manier een zaadje in mij heeft geplant.

De titel 'Ebony Oratorio' verwijst naar de zwarte gelaatskleur van Afrikaanse slaven. Hoe werkt deze thematiek door in het werk?

Dat gebeurt op verschillende manieren. Ik heb dit oratorium eigenlijk geschreven met zwarte stemmen in mijn achterhoofd: de stemmen van een Amerikaans *gospelchoir*. De soliste, Ibernice MacBean, komt uit Suriname en heeft naast een zwarte gelaatskleur ook die *soul*-warmte die zwarte mensen in hun stem hebben. Bij deze opdracht was het expliciet de bedoeling om met professionele en met amateurkoren te werken. Dat zie ik ook als een voordeel: hoe authentieker de stemmen, hoe beter.

Alle keuzes staan natuurlijk ten dienste van het verhaal, daarom is het immers een oratorium. Ik vertel het relaas van miljoenen mensen die op een onschuldige ochtend vastgeketend worden om in een vreemd land onder vreselijke omstandigheden te gaan werken. Een deel van de teksten schreef ik zelf, maar het grootste deel werd doorheen de eeuwen opgeschreven door de slaven zelf.

Ook de muziek weerspiegelt de thematiek. Sommige onderdelen, zoals *Morning calls* en *Slave auction*, zijn erg Afrikaans georiënteerd. De djembé die ik koos als begeleidend instrument, voegt hier de juiste *couleur locale* aan toe. Stukken als *Kyrie* en *I have a dream* leunen dan weer sterk aan bij de Westerse muzikale taal. Ook de jazz, als soort van mengvorm tussen het Afrikaanse en het Westerse, is nooit ver weg.

Het hele oratorium is een aanklacht tegen de slavernij. Zit er ook een lichtpuntje in voor de toekomst?

Absoluut! Het werk spreekt een enorm gevoel van hoop uit, en het interessante is dat dat aspect vanzelf al in de teksten zit. Die mensen leefden van de hoop! Ondanks de ellende waarin de slaven dagelijks vertoefden, bleven ze geloven in de zon die opkomt. Een dergelijke *joie de vivre* zijn wij als westerlingen vaak verloren. Het zingen is voor de slaven altijd een ontsnappingsroute geweest. De blues is deze context ontstaan, waar altijd wat *mourning* inzit, maar andere liederen zijn dan weer ongelooflijk energiek. *Heaven*, één van de liederen in het oratorium, gaat over iemand die droomt van de hemel en zich voorneemt daar te zullen vliegen en harp spelen. Het *Ebony Oratorio* is in zekere zin een statement, maar ik wil zeker niet met het vingertje wijzen. We weten immers al lang dat de slavernij een gruwelhistorie is geweest. Eerder wil ik er een verhaal van maken waarin de hoop, intrinsiek verbonden met de miserie, tegen alle waarschijnlijkheid in een rode draad vormt.

Omwille van uw drukke agenda kan u het concert niet bijwonen, en vertrouwt u ook de coördinatie van de repetities toe aan anderen. Wat verwacht u van koor en dirigent om het werk echt te doen slagen?

Ik hoop dat alle muzikanten in de muziek kruipen. Als het *Ebony Oratorio* gezongen wordt als een klassiek werk, zonder *guts* en zonder te weten waar het over gaat, schiet het zijn doel voorbij. Ik heb vocale *power* nodig. Ik wil dan ook dat de muzikanten voor hun ogen zien gebeuren hoe zwarte medemensen voor 5 dollar worden verkocht, samen met een ezel en een kip. Als je vanuit dat buikgevoel je stem gebruikt, dan krijg je een enorme rauwheid in de klank. Als de koren met dat engagement zingen, dan kan er echt iets ontstaan!

Opgetekend door Arne Herman